

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

(Τελικές, Αιτιολογικές, Αποτελεσματικές/Συμπερασματικές, Υποθετικές, Χρονικές, Εναντιωματικές/Παραχωρητικές)

Οι δευτερεύουσες αυτές προτάσεις λειτουργούν ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού, της αιτίας, του αποτελέσματος, του χρόνου, κτλ ανάλογα με το είδος της πρότασης. Προηγούνται ή έπονται της κύριας πρότασης, ανάλογα με την έμφαση που θέλει να δώσει ο ομιλητής στον λόγο του. Οι επιρρηματικές δευτερεύουσες προτάσεις χωρίζονται πάντα με **κόμμα** σε μια περίοδο λόγου (βλ. τα παραδείγματα που ακολουθούν).

Τελικές ΔΠ	Αιτιολογικές ΔΠ	Αποτελεσματικές/ Συμπερασματικές ΔΠ	Υποθετικές ΔΠ	Χρονικές ΔΠ	Εναντιωματικές/ Παραχωρητικές ΔΠ
Εκφράζουν σκοπό που οδηγεί σε μια ενέργεια. τέλος(αε)= σκοπός	Εκφράζουν την αιτία μιας κατάστασης.	Δηλώνουν το αποτέλεσμα, τις συνέπειες μιας ενέργειας.	αναφέρει την προϋπόθεση (υπόθεση) για να γίνει αυτό που δηλώνει η πρόταση (απόδοση) από την οποία εξαρτάται .	Τοποθετούν ένα γεγονός στον άξονα του χρόνου. Δηλώνουν τη χρονική σχέση που υπάρχει ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα γεγονότα.	Εκφράζουν την αντίθεση ή την εναντίωση προς ένα γεγονός ή ενδεχόμενο.
<u>Εισάγονται με τους συνδέσμους:</u> για να, να <u>με τις φράσεις:</u> με σκοπό να, προκειμένου να, με στόχο να <u>με τις μετοχές ρημάτων που δηλώνουν σκοπό:</u> αποβλέποντας σε, επιδιώκοντας να	<u>Εισάγονται με τους συνδέσμους:</u> γιατί, διότι, επειδή, καθώς, εφόσον, αφού, μια και, εξαιτίας, που	<u>Εισάγονται με τους συνδέσμους:</u> ώστε, που, και ώστε να <u>με τις φράσεις:</u> με αποτέλεσμα να	<u>Εισάγονται με τους συνδέσμους:</u> αν, άμα, έτσι και, να, σε περίπτωση που <u>Δύο είδη:</u> α) Πραγματικό (μια αληθινή υπόθεση – μια αληθινή απόδοση) β) Μη Πραγματικό (μια υπόθεση που δεν έχει πραγματοποιηθεί, συνεπώς και η απόδοση εκφράζει μια πιθανότητα.	<u>Εισάγονται με τους συνδέσμους:</u> (ταυτόχρονα): ενώ, εκεί που, ενόσω, καθώς, όσο, όποτε, όταν, σαν (προτερόχρονα): άμα, αφού, αφότου, μόλις, μετά που, όποτε, όταν, σαν (υστερόχρονα): μέχρι να, όσο να, πριν (να), προτού (να), ωσότου(να), ώσπου (να), όποτε, όταν	<u>Εισάγονται με τους συνδέσμους:</u> ενώ, μολονότι, αν και, και ας, παρόλο που, κτλ.

Παραδείγματα Επιρρηματικών ΔΠ:

Τους μάζεψε, για να τους δηλώσει ότι φεύγει για την Αμερική.
Προκειμένου να μην αργήσει, έφυγε από το σπίτι νωρίς το πρωί.

Τελικές Προτάσεις

Επειδή πόνεσε πολύ, δεν μπορούσε να κοιτάξει τον κόσμο στα μάτια.
Με συγχωρείτε, που έφυγα ξαφνικά.
Κρατούμε την ψυχραιμία μας, γιατί η κατάσταση είναι δύσκολη.

Αιτιολογικές Προτάσεις

Μείνετε σπίτι σας, ώστε να σταματήσουμε τη διασπορά του ιού.
Είχε ένα τόσο άγριο σκύλο, που κανείς δεν τολμούσε να πλησιάσει το σπίτι του.

Συμπερασματικές Προτάσεις

Αν βρω τα χρήματα, θα αγοράσω ένα καινούριο παλτό.
Θα πάμε βόλτα, αν έρθεις νωρίς.

Υποθετικός Λόγος - πραγματικό

Αν ένα πουλί κλείσει τα φτερά του στον αέρα, θα πέσει στη γη.
Δεν θα είχαμε τ' αεροπλάνα, αν οι Αδελφοί Ράιτ δεν δοκίμαζαν να πετάξουν.

Υποθετικός Λόγος - μη πραγματικό

Θα ετοιμάσω το τραπέζι, μέχρι να έρθεις. (Υστερόχρονα)

Η θεία μου, καθώς έμπαινε στο αεροπλάνο, μετάνιωνε για την απόφασή της. (Ταυτόχρονα)

Αφότου σταμάτησε τη δουλειά, γέμισε τα παντζούρια μας με λουλούδια. (Προτερόχρονα)

Χρονικές Προτάσεις

Παρόλο που η ξαδέλφη μου ανησυχούσε στην αρχή, απολαμβάνει το νέο της σπίτι.

Ενώ δεν ήθελε να πάει, ευχαριστήθηκε το ταξίδι της στο Περού.

Ενδοιαστικές Προτάσεις

Να υπογραμμίσετε και να ονομάσετε τις Επιρρηματικές ΔΠ:

1. Να είχα χρήματα, θα ταξίδευα σε όλο τον κόσμο.
2. Μόλις το αεροπλάνο ξεκινήσει, οι ρόδες του μαζεύονται στο κάτω μέρος του σκάφους.
3. Μολονότι πήγα στην Καλαμάτα, δεν αγόρασα ένα μαντίλι, να δέσω στον λαιμό.
4. Αν ήμουν στη θέση σου, θα του έλεγα να φύγει.
5. Μάζεψε τους σπόρους, για να τους φυτέψει στη γλάστρα.
6. Αγαπούσε τόσο τα ζώα, που έφτιαξε το καταφύγιο για τα αδέσποτα σκυλιά.
7. Φροντίζει μόνος του τον κήπο του, κι ας μην είναι ειδικός.
8. Τα λουλούδια δεν ευδοκίμησαν, αφού τα τσαλαπατούσαν οι επισκέπτες του πάρκου.
9. Για να λειτουργήσει το σύστημα, πρέπει όλοι να προσπαθήσουμε.
10. Μην χρησιμοποιείτε τον ανελκυστήρα σήμερα, γιατί κινδυνεύετε να εγκλωβιστείτε, όταν θα κοπεί το ρεύμα.